

Stockholm 30 nov 2021

Jag ser ut genom fönstret. Klockan är halv sex på morgonen och över svarta silhuetter av träd lyser en blek och kylig månskära. Mörker och kyla, minus 10, inbjuder inte till en morgonpromenad. Tiden rinner, som jag skrev i förra nyhetsbrevet. Det märks så väl nu. Snart är det jul. Jag har börjat lite smått med förberedelserna. Det mesta gör jag nog mellan 20 och 23 dec. Då ska jag lägga in sill, grava lax och kolja och inte minst ugnsbaka och griljera skinkan. Några julklappar därtill och slutligen fram med julprydnader. Jag går in för julen helt och hållet.

Detta nummer har inte så många sidor men jag tycker att det behöver skickas ut före jul. En viktig fråga som ställs i nyhetsbrevet är hur vi ska ställa oss till en konvention om äldres rättigheter och förstärkt lagstiftning mot diskriminering av äldre. Frågan gäller hur mycket som behöver lagregleras och hur mycket som kan lösas på annat sätt.

När jag skriver detta har jag nyss fått lyssna till vår nyvalda statsminister, när hon läste upp regeringsförklaringen. Vi har också fått en ny regering. Några namn var helt otippade och det ska bli mycket intressant att få lyssna till och lära känna dessa nya ministrar. Det verkar som om kulturen får en starkare ställning och det är ju mycket bra. Många undrar nog om turbulensen nu är över eller om vi får se mer av den i vår. En stundande valrörelse ger ju inte de bästa förutsättningarna för lugna dagar efter årsskiftet.

God jul och gott nytt år

Christina Tallberg

Rapport från AGE General Assembly

Den 17 november samlades General Assembly för AGE Platform Europe. Från NSK deltog vår ordförande Christina Tallberg. Även denna gång genomfördes mötet online.

Som vanligt var många frågor uppe på dagordningen, bland annat invaldes nya medlemmar. AGE är en paraplyorganisation som är öppen för både organisationer av äldre personer, senior citizens och sådana som arbetar för äldre. Stadgarna anger att organisationer av äldre ska vara i majoritet.

Även om förorganisationer inte kan dominera, finns det anledning att fundera över utvecklingen, där många nya medlemmar tillhör den kategorin. Samtidigt ska naturligtvis inte AGE avvisa organisationer som uppfyller medlemskraven. Det gäller snarare att få fler äldreorganisationer att ansluta sig.

För NSK var det två punkter som uppmärksammades särskilt. Den första gällde arbetet i s. k Task Forces. Med dessa menas rådgivande arbetsgrupper, som har särskilda ämnesområden att bevaka och ge råd till AGE styrelse. Det är medlemsorganisationerna som utser deltagare i dessa. Vissa fungerar ganska bra, andra inte alls. AGE har gjort en översyn av denna verksamhet för att förbättra formerna.

Christina lämnade skriftliga synpunkter på vilka förändringar hon efterlyser. Hennes kommentarer ska ses som inlägg i en diskussion och kan vara lite svåra att förstå, när de tagits ur sitt sammanhang. Jag väljer ändå att redovisa dem. Det Christina tar upp bygger också på vad NSK framfört tidigare om att stärka de enskilda organisationernas ställning.

Utvecklingen av task forces

"We want AGE to develop the work with ad hoc task forces. They must work on a specific task for a limited time. The work should end with a report and preferably with a digital meeting.

Min översättning

Vi vill att AGE utvecklar arbetet med ad hoc task forces för en begränsad tid. Arbetet ska avslutas med en rapport och helst ett digitalt möte."

Kommunikationsstrategin

För att göra AGE mer känt, stärka organisationens inflytande och även uppmuntra fler organisationer att söka medlemskap i AGE, presenterade styrelsen en kommunikationsstrategi.

Även här lämnade Christina några skriftliga kommentarer, som underströk vikten av medlemsorganisationerna nationella arbete.

I would like to emphasize relationship between the decisionmaking body at EU level and the national and local level. What I want from You is to give us data which describes proposals from AGE at EU level and we then describe the significance of the proposal at national and sometimes local level. It can be, for example, in the form of an article. This highlights the importance of collaboration between our various decision levels. AGE is our support at European level. Wich will indicate the importance that we through AGE can influence the policy within the EU. You give us data and we write articles. Not least, it makes our members more interested in our involvement in AGE. This also applies to politicians and other interested persons. I would like to se articles signed by a national chaiperson and the president of AGE.

More experience at the grassroots level needs to be visible. Encourage members to share there work in a specific area. I know that You already do something similar but we need to develop it. Preferable brief Zoom meetings where someone tells what they are doing in an current area. Inform and inspire other organisations. Why not send emails that give tips on what a member does. Ask organisations to submit and AGE distributes it to other members.

Develop internal work by creating better contact routes between individual organisations for bilateral collaboration. For example, a member wants to share experiance in their work to combat loneliness. They would like to work to together with another organisation in another country. AGE distributes an email from the organization to inform. An intressedet organization get in touch. AGE could also have a special contactsite at the Webb.

Min översättning

Jag vill framhålla relationen mellan beslutsfattare på EU nivå och den nationella och lokala nivån. Vad jag önskar av er är att ni ger oss uppgifter som beskriver förslag från AGE på EU nivå och vi tar sedan upp det som särskilt berör den nationella och ibland även den lokala nivån, i form av exempelvis artiklar. Detta lyfter fram vikten av samarbete mellan våra olika beslutsnivåer. AGE är vårt stöd på den europeiska nivån. Det visar på vikten att vi genom AGE kan påverka beslut inom EU. Ni ger oss faktauppgifter och vi skriver artiklar. Inte minst kan det göra våra medlemmar mer intresserade i vårt engagemang i AGE. Detta gäller också politiker och andra intresserade personer. Jag vill se artiklar signerade av en nationell ordförande och AGE president.

Mer erfarenheter från gräsrotsnivå behöver bli synliga. Uppmuntra medlemmar att dela med sig av sitt arbete på särskilda områden. Jag vet att ni redan gör något liknande men vi behöver utveckla det. Förslagsvis korta zoom-möten där någon berättar om vad organisationen gör inom ett aktuellt område. Informera och inspirera andra organisationer. Varför inte sända e-mails som ger tips på vad en medlem gör. Be organisationer att skicka in och AGE distribuerar det till andra medlemmar (med medlem avses medlemsorganisation och ingen enskild person).

Utveckla det interna arbeidet genom att skapa bättre kontaktvägar mellom individuelle organisationer för bilateral samverkan. Som eksempel, en medlem vill dela erfaringer av sitt arbeide med att bekämpa ensamhet. De vill arbeide tillsammans med en annan organisation i ett annat land. AGE distribuerer ett e-mail från organisationen för att informere. En interessert organisation tar kontakt. AGE skulle også kunna ha en kontaktside på sin webb.

F r AGE  r det også ett bemerkelse r. Organisationen grundades f r 20 år sedan. Vid General Assembly blev det ett 20 årsfirande. Två tidligere ordf rende og AGE mångårige generalsekret re Ann Sofie Parent medverkede digitalt med h lsninger og  terblikk.

Detta  r 20 år gamla AGE Platform Europe

AGE Platform Europe  r en paraplyorganisation för nasjonelle  ldreorganisationer i Europa. Av dess stadga framgår att den består av medlemsorganisationer som antingen är pensjon rs/  ldreorganisationer eller organisationer som arbeider för att förbättra äldre personers villkor. AGE syfte är att hävda äldres interessen i ett europeisk sammenheng.  r 2021  r 108 organisationer medlemmer og AGE kan därmed på ett trovärdig tätt före äldre personers talan i måten med politikere og andre representanter f r EU.

AGE Platform Europe har drivt många frågor, som  r betydelserfulle f r äldre personer. Den har tagt flere initiativ för att oppm rksomme  lderismen og diskrimineringen av äldre, som nu har blitt ett område f r politiske initiativ innen EU. Noen form av direktiv om  ldres livsvillkor, diskuteres nu i Bryssel.

AGE har lyft fram Agenda 2030 som ett viktig politisk verktøy i kampen f r  ldres rettigheter. Organisationen  r også pådrivende i arbeidet f r en FN Konvention i rettighetsfr gen og representanter f r AGE deltar aktivt i dette arbeide.

De store nedst ngningene av våre samhällen som orsakades av Covid 19, fikk s rskilt store konsekvenser f r äldre personer. I en rapport från AGE oppm rksommes disse. Mange nedst ngningsatg rder, byggede helt enkelt på  ldersdiskriminering. I rapporten legges forslag på hur ett  terst llende ska kunne gjennomføres uten denne diskriminering.

Allt arbeide på internasjonell nivå måste vara långsiktig og drivas med stor sakkunnskap og mot den bakgrunden behövs en organisation som AGE som har f ruts tningene att klare dette oppdrag. Beslutene i AGE fattas i demokratisk ordening n r medlemsorganisationernes representanter samlas i en General Assembly og d remellan i AGE Council.

Rapport från Nordisk Velferdsenters Webinarium – ett bättre samhälle f r  ldre

Jeg deltok den 10 nov på Nordisk Velferdsenters Webinarium om «et bedre samfunn    ldres i Webinaret ble ledet av Kaisa Kepsu fra senteret og hadde innledere fra ulike nordiske land. Jeg var bedt om fra Guy L ov om   delta på vegne av den nordiske samarbeidskomiteen, i den påfølgende paneldebatten. Webinaret varte i ca 2 timer og hadde tilhørere fra alle nordiske land og med veldig variert bakgrunn. Tilhørerne kunne også delta ved   bruke chatten, til   stille spørsmål i paneldebatten etter hver sekvens.

Den første sekvensen omhandlet eksempler fra Norge Danmark og Sverige om hvordan man i de respektive landene arbeidet rent praktisk med   utvikle aldersvennlige samfunn.

Fra Norge orienterte Anne Berit Rafoss om den nasjonale strategien « leve hele livet og om Arbeidet et aldersvennlig samfunn med utgangspunkt fra det nasjonale rådet og det etablerte senteret i  lesund.

Hun gå oss på tilmålt en grundig gjennomgang av forutsetninger, satsingsområder, arbeidsform og synergi-effekter for   lykkes med arbeidet.

Fra Danmark orienterte Kristian Gribskov fra Sundhedsstyrelsens idekatalog; Brugbare byer for seniorer» Katalogen er full av gode ideer og forslag om hvordan man legge til rette for at seniorene kan leve det gode og trygge liv.

Fra Sverige orienterte Sylvia Mårtensson fra Østersunds kommune om satsing på velferdsteknologi. Dette er en del av samarbeidet i region Jamtland noe som ble kalt Nordens grønne belte, i regi av VeITel Velferdsteknologi. Dette var en innføring i hvordan en gjennom bruk av velferdsteknologi kan bedre livskvalitet og redusere kostnader for samfunnet.

Mine innspill i den påfølgende debatten gikk på en etterlysning om hvordan eldre som individer, og deres organisasjoner blir involvert i utarbeidelse av forslag, planlegging og gjennomføring. Den andre sekvensen var mer relatert til eldeforskning, resultater og endringer som også var veldig nyttig og interessant.

Det finske nasjonale program om aldring 2030 ble presentert av Paivi Topo fra Eldreinstitutet og om hvordan forskningen skal implementeres i den løpende eldrepolitikken i utviklingen av et aldersvennlig Finland.

Erfaringene med FINGER modellen fra Sverige ble presentert av Charlotta Thunborg fra Karolinska Institutet og var en meget god oppfølging av den finske presentasjonen. Den forklarte på en god måte hvordan forskning kan gjøres om til praktisk endringsarbeid i første linjen. Når forskningsresultater med denne arbeidsformen blir systematisk skapes det god kommunikasjon og rask effekt.

Oppsummeringsmessig var dette vel anvendt tid. Jeg vil anbefale at vi styrker vårt nordiske samarbeid med nærmere kontakt med Nordens velferdssenter. Kvaliteten og innholdet i våre møter vil gi oss stor gevinst i vårt nasjonale arbeid og vi kan vise de ulike miljøene nytten av et samarbeid med oss

Tusen takk for muligheten til å delta

Jan Davidsen, Leder av Pensjonistforbundet i Norge

Till diskussionen om en konvention

Nedan kan ni läsa en översättning och redigering av ett material från AGE som tar upp frågan om en konvention om äldres rättigheter. En sådan diskuteras i en arbetsgrupp inom ramen för FN. Det råder i högsta grad delade meningar om behovet av en sådan konvention. Regeringarna i våra länder är skeptiska. AGE driver frågan mycket hårt. Vi behöver ju inte ta ställning i dagsläget men snart måste vi det. De problem som ligger bakom kravet på konventionen existerar i högsta grad. Det handlar om hur man ska lösa dem.

Ni ska läsa materialet på följande sätt. Först kommer ett påstående som är vanligt bland dem som inte vill se en konvention, med blå rubrik, och en text i normal storlek. Sedan ett svar med fet och kursiv rubrik och sedan text i normal storlek.

Ojämlig behandling av äldre är inget stort problem

Samhället har alltid behandlat äldre annorlunda än övriga, därför att de har annorlunda behov.

Det är ett stort problem med ojämlik behandling och diskriminering

Ofta bortser man ifrån vad denna ojämlika behandling leder till, som t.ex åldersdiskriminering i arbetslivet, ojämlika villkor i möjligheten att ta del av varor och tjänster. Äldre räknas dessutom ofta bort när verksamheter riktas till allmänheten. Särlösningar erbjuds istället.

Att diskrimineras och utestängas är inte mindre viktigt för att man är äldre och det finns i lagstiftningen åldersregler som förhindrar äldre att på ett jämlikt sätt bidra till samhällets utveckling.

De äldre som är särskilt sårbara ska skyddas. Inte äldre generellt.

Alla människor är sårbara

Vi är alla sårbara på olika sätt och behöver stöd vissa delar av livet. Det gäller inte bara äldre. Vidare är äldre människor mycket olika. Vi åldras olika och skillnaderna i våra livsvillkor ökar med stigande ålder.

Det handlar inte om ålder

Äldre människor är mycket olika och upplever inte nackdelar för att de är äldre, utan för att de är fattiga, har en funktionsnedsättning, är invandrare etc. Det är inte åldern som styr. Människors ålder leder inte till att de diskrimineras.

Ålder har stor betydelse

Det finns en mängd förhållanden som avgör hur äldre behandlas men ålder är en viktig faktor. Det finns en åldersdiskriminering i våra samhällen. Olika bestämmelser i lagar och andra regler utestänger oss äldre från skilda delar av samhället. Vi har lagar som direkt diskriminerar oss. (ni kan hitta exempel på sådana lagar och andra regler som utesluter människor från olika stöd, därför att de blivit för gamla). Åldersdiskriminering förvärrar den diskriminering som finns på andra områden, inte minst den diskriminering som drabbar människor med funktionsnedsättningar.

En konvention kan göra mer skada än nytta

En konvention skulle ge äldre speciella rättigheter. Äldre har redan idag samma rättigheter som alla andra. FN bör därför inte besluta om en konvention om äldres rättigheter. Det behövs inte sådana rättsregler i våra länder. Äldre människors rättigheter kan komma i konflikt med andra gruppers rättigheter som t ex anhöriga, anställda inom vård och omsorg, barn och ungdomar. Det finns andra grupper som förtjänar att uppmärksammas minst lika mycket.

Det handlar om lika rättigheter

Det är ett falskt dilemma att äldres rättigheter står i konflikt med andras. Allas rättigheter måste bli likvärdigt skyddade. Det handlar inte om att ta resurser från andra. Vi ska i stället söka gemensamma lösningar för olika gruppers behov. Mänskliga rättigheter formulerade i en konvention, anger inte några nya rättigheter, utan lyfter endast fram universella rättigheter i sina särskilda sammanhang. Konventionen ska bidra till att alla människor, oavsett ålder kan leva ett värdigt liv. Den ska kunna förklara vilka konkreta åtgärder som behövs för att alla ska få del av samma mänskliga rättigheter när vi blir äldre. Det innebär att vi inte syftar till att skapa privilegier utan vi vill att äldre personer ska ges lika möjligheter att leva självständigt och utifrån sin förmåga bidra till allas bästa i samhället.

En konvention har inga maktmedel

En konvention är inget universalmedel för att förbättra äldres rättigheter. Den innehåller ju inga tvingande regler för ett land och inga sanktionsmöjligheter för FN.

En konvention förstärker andra åtgärder

En konvention måste förenas med andra insatser. Genom att den anger vilka rättigheter äldre ska ha förstärker den andra politiska åtgärder. Man kan lättare driva frågor som rör äldres möjligheter att leva ett bra liv. Konventionen innebär, att ett land åtar sig att leva upp till visa åtaganden. Insatserna utvärderas av ett FN-organ och det land som inte genomför det som anges i konventionen, ställs till svars för bristerna. Därigenom blir konventionen ett viktigt verktyg för organisationer som bevakar äldres rättigheter.

NSK

är en samarbetskommitté mellan åtta pensionärsorganisationer i sex nordiska länder.

- Faglige Seniorer – Danmark
- Landsfelag Pensjónista – Färöarna
- Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry/Pensionstagarnas Centralförbund PCF – Finland
- Landssamband eldri borgara, LEB – Island
- Pensjonistforbundet – Norge
- Eläkeläiset ry - Pensionärerna rf – Finland
- SKPF pensionärerna – Sverige
- PRO Pensionärernas Riksorganisation – Sverige

NSK:s medlemsorganisationer samarbetar till försvar för den nordiska välfärdsmodellen. Styrelsen för NSK leds av PROs ordförande **Christina Tallberg**.

NSK är också medlem AGE Platform Europe med ca 145 medlemsorganisationer. I AGE kallas NSK för The Nordic Older People's Organisation (NOPO). Christina Tallberg är ledamot av AGE Council/styrelse och Kalevi Kivistö från Eläkeläiset ry/ Pensionärernas rf är hennes ersättare i styrelsen. Samordnare för NSK är **Guy Lööv**, som nås på mailadressen guy.loov@pro.se eller 070 29 30 319